

ความคิดเห็นของพนักงานบัญชีในสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคเหนือ)

จังหวัดพิษณุโลกต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี

Opinions of Accounting Officers in the Provincial Electricity Authority Area 2 (North)

Phitsanulok Province Towards Internal Control of Accounting Information System

นิลรัตน์ ตะริพัตร์* และศุภรยา สุขธมย์*

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพนักงานบัญชีในสังกัด การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลกต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีตามแนวทางของกรอบงานการควบคุมภายในของ COSO ปี 1992 ซึ่งมีองค์ประกอบทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการติดตามประเมินผล ศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับหัวหน้าแผนก และพนักงานที่ปฏิบัติงานด้านบัญชีสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 193 ราย แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติอ้างอิง ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ(Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

จากการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 50 ปี สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี และมีระยะเวลาในการทำงานในหน่วยงานระหว่าง 26-35 ปี โดยผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของพนักงานบัญชีในสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลกต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีทั้ง 5 องค์ประกอบ โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย โดยเห็นด้วยมากที่สุด ในด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และเห็นด้วยน้อยที่สุดในด้านกิจกรรมการควบคุม เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ปัจจัยด้านระดับตำแหน่ง ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี แตกต่างกันทุกองค์ประกอบ ระหว่างระดับตำแหน่งหัวหน้าแผนก ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง กับระดับตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าแผนก นักบัญชี พนักงานบัญชี และลูกจ้างบัญชี ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ในส่วนของปัจจัยด้าน ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการทำงานในหน่วยงาน มีความคิดเห็นต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี แตกต่างกันเพียงบางองค์ประกอบ

จากผลการศึกษา สรุปได้ว่า พนักงานบัญชีในสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก เห็นด้วยที่หน่วยงานมีองค์ประกอบการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของ COSO ปี 1992 เมื่อนำระบบสารสนเทศ

* นักศึกษาหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

** อาจารย์ ดร. ประจำภาควิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ทางการบัญชีเข้ามาใช้ดำเนินงาน ดังนั้นหัวหน้าแผนกซึ่งเป็นผู้บริหารชั้นต้นได้รับนโยบายจาก ผู้บริหารระดับสูงโดยตรงก่อนระดับตำแหน่งอื่น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้กับพนักงานทุกระดับ รวมถึงควรสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีให้กับผู้ได้บังคับบัญชารวมถึงพนักงานเข้าใหม่ เพื่อให้พนักงานเห็นประโยชน์ของการควบคุมภายใน และสามารถปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้หน่วยงานควรมีการประชาสัมพันธ์ช่องทางการรับฟังข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากบุคลากร และเพิ่มช่องทางการรับฟังข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะให้มากขึ้น และเมื่อหน่วยงานมีการพัฒนาระบบสารสนเทศภายในองค์กร ควรมีการประชุมชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ กระบวนการ และประโยชน์ของระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น รวมถึงจัดอบรมเชิงปฏิบัติสำหรับระบบงานที่มีความซับซ้อน

ABSTRACT

This independent study aims at examining the internal control of accounting information system from the viewpoint of accounting officers working at Provincial Electricity Authority Area 2 (North) Phitsanulok Province, using the COSO internal control framework and theories on internal control of accounting information system, including control environment, risk assessment, control activity, information and communication, and monitoring. By utilizing questionnaire type of data collection technique, opinions of 193 respondents comprising department heads as well as accounting officers working in Accounting Department of Provincial Electricity Authority Area 2 (North) Phitsanulok Province were accumulated and analyzed using descriptive and inferential statistical methods in terms of frequency, percentage, and mean.

With the majority of the respondents being women aged over 50 years, holding Bachelor's degree, working in accounting officer position, and having 26–35 years of working experience, the study result showed that the opinions of accounting officers working in Accounting Department of Provincial Electricity Authority Area 2 (North) Phitsanulok Province on the current internal control of accounting information system in all 5 aforementioned aspects were at agreeable level. Particularly, the most agreeable aspect was in information and communication, while the least agreeable aspect was in control activity. On the other hand, the detailed analysis categorized by general information of the respondents revealed that, among all the factors assessed, position level played an important role on the viewpoint towards the internal control system investigated. Namely, the most agreeable level in all aspects was obtained from the respondents who were department heads, while others, i.e. department assistants, accountants, accounting officers, and accounting employees, only expressed their thoughts at the agreeable level. On the contrary, other factors such as ages, education levels, and working experience did not result in different on the internal control system observed.

From the study result, it can be concluded that accounting officers working at Provincial Electricity Authority Area 2 (North) Phitsanulok Province, agreed with COSO internal control framework applied in the organization when

accounting information system was brought in. Department heads, who are immediate management level given policies directly from chief executives, must thus have good knowledge as well as understanding on the internal control being used, and behave themselves as role models to other officers. Moreover, they should communicate and build comprehension with their subordinates and newcomers to create awareness of benefits being able to be achieved by this internal control and to motivate them to follow strictly. Additionally, the organization should internally publicize available feedback channels to provide its officers opportunity to openly give their opinions for further system improvement and should consider increasing the number of communication channels, if possible. Lastly, after the development of internal information system has been finished, a meeting on the subject should be held to disseminate the objectives, procedures, and benefits of the program to those involved. For more complicated work system, such event can be in the form of workshops as well.

บทนำ

จากอดีตที่ผ่านมา เศรษฐกิจและเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงภาคธุรกิจที่อาศัยเทคโนโลยีในการพัฒนาการดำเนินงาน ส่งผลให้มีการแข่งขันมากขึ้นจึงเป็นสิ่งที่องค์กรหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ สามารถวางแผนหรือได้ตอบปัญหาเชิงธุรกิจได้ และมีความสามารถในการแข่งขัน สร้างความได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจให้เจริญเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ (มนตรี วิบูลย์รัตน์, 2558)

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก เป็นหน่วยงานสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีลักษณะเป็นรัฐวิสาหกิจด้านสาธารณูปโภค ให้บริการไฟฟ้าแก่ประชาชน ธุรกิจและอุตสาหกรรมต่างๆ ในเขตภาคเหนือทั้งหมด 8 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน ตาก สุโขทัย และพิจิตร ได้นำระบบบริหารทรัพยากรองค์กร (Enterprise Resource Planning) ด้วยโปรแกรม SAP เข้ามาใช้ดำเนินงาน ในปี 2554 เพื่อใช้ในการจัดการและวางแผนการใช้ทรัพยากรต่างๆ ขององค์กร เชื่อมโยงระบบงาน เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน พร้อมทั้งสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ใช้บริการ (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2554) แต่การนำเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชีเข้ามาใช้งานนั้น ส่งผลให้ระบบงานด้านบัญชีมีความซับซ้อนมากขึ้น และอาจนำมาซึ่งความเสี่ยงที่เกิดจากผู้ปฏิบัติงาน ความบกพร่องของระบบสารสนเทศ การรั่วไหลของข้อมูล หรือเกิดการทุจริตจากผู้ใช้งานระบบ อย่างไรก็ตามหากองค์กรมีการควบคุมภายในที่ดี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานสามารถนำพาองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยทั้งนี้ การควบคุมภายใน เป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่องค์กรกำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญ คือ เพื่อดูแลรักษาทรัพย์สินและข้อมูลจากการทุจริต เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดทำสารสนเทศทางการบัญชีมีความถูกต้อง เชื่อถือได้และนำเสนอได้ทันเวลา เพื่อสนับสนุนให้มีการปฏิบัติงานตามนโยบาย และข้อบังคับของกิจการ และเพื่อส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร (วัชนิพร เศรษฐสุกโก, 2555) ฉะนั้น หากบุคลากรในองค์กร มีส่วนร่วมในการกำหนดกระบวนการควบคุมภายในที่ดี จะส่งผลให้องค์กรมีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ

แนวคิดและทฤษฎี

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกของบุคคลทางด้านความรู้สึกต่อสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง โดยการพูดหรือการเขียน อาจคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ เมื่อแสดงออกมานั้นก็จะทำให้เกิดผลได้ ซึ่งอาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธ

การควบคุมภายในเป็นกระบวนการ นโยบาย วิธีการปฏิบัติ ที่กิจการกำหนดขึ้นเพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีองค์ประกอบของการควบคุม 5 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมของการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามผล (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลาพร ศรีจันทพร, 2557) ดังนั้น เมื่อการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก นำระบบสารสนเทศทางการบัญชี เข้ามาใช้ดำเนินงาน จึงต้องมีการกำหนดการควบคุมภายใน โดยระบบสารสนเทศทางการบัญชีประกอบด้วย โปรแกรม SAP ซึ่งมีระบบงานที่เกี่ยวข้องทางด้านบัญชีและการเงิน ได้แก่ ระบบบริหารทรัพยากรองค์กร (SAP R/3) และระบบสาธารณูปโภค (SAP IS-U) และระบบรับชำระเงินพิมพ์หนังสือแจ้งค่าไฟฟ้า และใบเสร็จรับเงิน (Bill Printing and Payment Management : BPM) (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2560)

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีของ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ หัวหน้าแผนกบัญชีประมวลผล และพนักงานแผนกบัญชีในสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่จังหวัด พิษณุโลก กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน ตาก สุโขทัย และพิจิตร ทั้งหมดจำนวน 354 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากสมการกำหนดตัวอย่างตามวิธีการของทาโร ยามาเน่ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จำนวน 193 ราย

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด โดยมีคำตอบให้เลือกตอบ ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามแบบประเมินค่า (Rating Scales) เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีของพนักงานบัญชีในสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ในการอธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่รวบรวมได้

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้อธิบายความคิดเห็นของพนักงานบัญชีในสังกัดของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของพนักงานบัญชีในสังกัดของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ จำแนกตามช่วงอายุ จำแนกตามระดับการศึกษา จำแนกตามระดับตำแหน่ง และจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และเทคนิคการวัดทัศนคติแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ (สิน พันธุ์พินิจ, 2553)

3. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยเรียบเรียงภาษา จัดหมวดหมู่ข้อเสนอแนะ และแจกแจงความถี่ นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุส่วนใหญ่มากกว่า 50 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด และส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานบัญชี และมีระยะเวลาในการทำงาน 26-35 ปี โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยพิจารณาจากองค์ประกอบการควบคุมภายในทั้ง 5 องค์ประกอบ โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบคือ

1.1 ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุม พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย โดยเห็นด้วยมากที่สุดเรื่อง ปรัชญาและรูปแบบการทำงานของผู้บริหาร และเห็นด้วยน้อยที่สุดเรื่อง ความสามารถของบุคลากร

1.2 ด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย โดยเห็นด้วยมากที่สุดเรื่อง วัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงานมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติและวัดผลได้ และเห็นด้วยน้อยที่สุดเรื่อง การกำหนดวัตถุประสงค์ในระดับกิจกรรม และระดับแผนกให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร การบริหารความเสี่ยง และกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และการกำหนดวิธีการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง

1.3 ด้านกิจกรรมการควบคุม พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย โดยเห็นด้วยมากที่สุดเรื่อง การมีระบบเอกสารหลักฐานอย่างเพียงพอ และเห็นด้วยน้อยที่สุดเรื่อง ดัชนีวัดผลการปฏิบัติงาน

1.4 ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย โดยเห็นด้วยมากที่สุดเรื่อง การจัดเก็บเอกสารประกอบการจ่ายเงิน และเห็นด้วยน้อยที่สุดเรื่อง มีช่องทางให้บุคลากรสามารถเสนอข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้

1.5 ด้านการติดตามประเมินผล พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย โดยเห็นด้วยมากที่สุดเรื่อง การติดตามผลการปฏิบัติงาน โดยการเปรียบเทียบแผนกับผลการดำเนินงาน และรายงานให้ผู้บริหารทราบอย่าง

ต่อเนื่อง และเห็นด้วยน้อยที่สุดเรื่อง หัวข้อมาตรการการแก้ไขมีการทดสอบและปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี จำแนกตามช่วงอายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาในการทำงานในหน่วยงาน พบว่า ระดับตำแหน่งมีความคิดเห็นต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี แตกต่างกันทั้ง 5 องค์ประกอบ ระหว่างระดับตำแหน่งหัวหน้าแผนก กับระดับตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าแผนก นักบัญชี พนักงานบัญชี และลูกจ้างบัญชี ในส่วนของปัจจัยด้าน ช่วงอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการทำงานในหน่วยงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันเพียงบางองค์ประกอบ

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานบัญชีในสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก ต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี สามารถอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งมีองค์ประกอบของการควบคุมภายในได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย โดยเห็นด้วยมากที่สุด คือด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของเวสวรัส โลศิริพันธ์ (2554) ที่ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรด้านบัญชีและการเงินต่อระบบการควบคุมภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ภาพรวมของความคิดเห็นต่อระบบการควบคุมภายในทั้งห้าองค์ประกอบอยู่ในระดับ เห็นด้วย และเห็นด้วยมากที่สุดด้านสารสนเทศและการสื่อสาร

นอกจากนั้นผลการศึกษาในครั้งนี่ยังสอดคล้องกับนโยบายของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และประกาศนโยบายการควบคุมภายในของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2558) ส่งผลให้พนักงานให้ความสำคัญและปฏิบัติตามภายใต้ระบบการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี ในขณะที่ผลการศึกษาในครั้ง นี้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อธิป วไลโจจิตร (2549) ที่ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อระบบการควบคุมภายใน โดยมีองค์ประกอบของการควบคุม 5 องค์ประกอบ และมีการแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ พบว่า ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นต่อระบบการควบคุมภายในอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง เนื่องจากมีหน่วยงานภายในบางส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เท่านั้นเข้าร่วมโครงการนำร่องเพื่อได้ศึกษาและลงมือปฏิบัติจริงเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน แต่หน่วยงานด้านบัญชีของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก ทุกหน่วยงานปฏิบัติตามภายใต้ระบบการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีกับข้อมูลทั่วไป ซึ่งได้แก่ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง และระยะเวลาในการทำงานในหน่วยงาน พบว่า พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก ที่มีระดับตำแหน่งแตกต่างกัน ส่งผลให้ความคิดเห็น

ต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี แตกต่างกันทั้งห้าองค์ประกอบ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พงศ์พะงา เนตรหาญ (2548) ที่พบว่า ปัจจัยตามตำแหน่งของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อระบบการควบคุมภายในไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อธิป วัลไพจิตร (2549) ที่พบว่า ระดับตำแหน่งของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อระบบการควบคุมภายในไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ เวสรัส โสศิริพันธุ์ (2554) ที่พบว่า บุคลากรด้านบัญชีและการเงินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ที่มีระดับตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบการควบคุมภายในทั้ง ห้าองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน

ข้อค้นพบจากการศึกษา

1. พนักงานบัญชีในสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก เห็นด้วยต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี
2. เห็นด้วยมากที่สุด ในด้านสารสนเทศและการสื่อสาร แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละหัวข้อพบว่า เห็นด้วยน้อยที่สุดในเรื่องของหน่วยงานมีช่องทางให้บุคลากรสามารถเสนอข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้ แสดงให้เห็นว่าบุคลากรอาจไม่ทราบถึงช่องทางการรับฟังข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ หรือหน่วยงานมีช่องทางในการรับฟังข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากบุคลากรที่เข้าถึงยากหรือน้อยเกินไป
3. เห็นด้วยน้อยที่สุดในด้านกิจกรรมการควบคุม และเห็นด้วยน้อยที่สุดในเรื่อง ดัชนีวัดผลการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่ระดับตำแหน่งพนักงานบัญชี ซึ่งเป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ ไม่มีการใช้ดัชนีวัดผลการปฏิบัติงานในการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับนโยบายของหน่วยงาน แต่มีการรับรู้ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจากการเผยแพร่เอกสารภายในและทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน
4. ระดับตำแหน่งที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้งห้าองค์ประกอบ ระหว่างระดับตำแหน่งหัวหน้าแผนก ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง กับระดับตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าแผนก นักบัญชี พนักงานบัญชี และลูกจ้างบัญชี ที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าแผนกอาจมีการสื่อสารหรือสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่เพียงพอ จึงส่งผลให้ระดับตำแหน่งอื่นๆ มีความคิดเห็นต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีอยู่ในระดับเห็นด้วย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า พนักงานบัญชีในสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 2 (ภาคเหนือ) จังหวัดพิษณุโลก เห็นด้วยที่หน่วยงานมีองค์ประกอบการควบคุมภายในตามกรอบแนวคิดของ COSO ปี 1992 เมื่อนำระบบบริหารทรัพยากรองค์กร SAP มาดำเนินงาน แต่มีความคิดเห็นโดย เห็นด้วยน้อยที่สุดในด้านกิจกรรมการควบคุม เช่น การสอบถามโดยผู้บริหารโดยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริงกับแผนงานที่กำหนด และสอบถามการปฏิบัติงานจริงกับระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้ และยังพบว่าระดับตำแหน่งที่แตกต่างกันส่งผลให้มีความคิดเห็นต่อการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี แตกต่างกันระหว่างระดับตำแหน่งหัวหน้าแผนก ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง กับระดับตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าแผนก

นักบัญชี พนักงานบัญชี และลูกจ้างบัญชี ซึ่งมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ดังนั้น หัวหน้าแผนกซึ่งเป็นผู้บริหารชั้นต้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้กับพนักงานทุกระดับ รวมถึงควรสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชีให้กับผู้ได้บังคับบัญชา นอกจากนี้หน่วยงานควรมีการประชาสัมพันธ์ช่องทางการรับฟังข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะจากบุคลากร และเพิ่มช่องทางการรับฟังข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะให้มากขึ้น และเมื่อมีการพัฒนาระบบสารสนเทศภายในองค์กร ควรเน้นย้ำ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมภายในระบบสารสนเทศทางการบัญชี และมีการประชุมชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติให้มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ กระบวนการ และประโยชน์ของระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น รวมถึงจัดอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับระบบงานที่มีความซับซ้อน

บรรณานุกรม

- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. (2554). *กพท.เพิ่มประสิทธิภาพองค์กรสู่ความสำเร็จด้วยระบบ SAP*.
ค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2557, จาก <http://extranet.pea.co.th/Webapplications/PEANews/NewsDetail.aspx?SessionID=&NewsID=b1ce37bf-2592-4bb1-bee8-5c90a85dbac1>
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. (2558). *รายงานประจำปี 2558*. ค้นเมื่อ 21 มกราคม 2559, จาก <https://www.pea.co.th/sites/n2/infomation/infomation.aspx>
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. (2560). *ความรู้เบื้องต้นโปรแกรม SAP โครงการศึกษาดูงานการใช้โปรแกรม SAP เพื่อเตรียมความพร้อมสู่บัณฑิตนักปฏิบัติ*. ตาก: การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค.
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันเพชร. (2557). *การสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็น เพรส.
- พงศ์พงา เนตรหาญ. (2548). *ความคิดเห็นของบุคลากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีต่อระบบการควบคุมภายใน*. (การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- มนตรี วิบูลย์รัตน์. (2558). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- วัชณีพร เศรษฐลักโก. (2555). *ระบบสารสนเทศทางการบัญชี* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เวลารัส ไลศิริพันธ์. (2554). *ความคิดเห็นของบุคลากรด้านบัญชีและการเงินต่อระบบการควบคุมภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าแบบอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สิน พันธุ์พินิจ. (2553). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.
- อธิป วัลไพจิตร. (2549). *ความคิดเห็นของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อระบบการควบคุมภายใน*. (การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)